

DIEREXPERIMENTENCOMMISSIE BEROEPSONDERWIJS NEDERLAND

JAARVERSLAG 2011

1. INLEIDING.

Dit verslag betreft de activiteiten van de DEC BON, met betrekking tot de 5 hieronder genoemde onderwijsinstellingen waaraan in 2011 advies werd uitgebracht.

- a. AVANS Hogeschool, Breda
- b. PTC +, Barneveld *
- c. Van Hall Larenstein, Leeuwarden
- d. Hogeschool Rotterdam, Rotterdam
- e. Hogeschool Utrecht, Utrecht

*Medio 2011 is de naam PTC+ gewijzigd in Aeres Groep, werkeenheid PTC + Horst en werkeenheid PTC + Barneveld.

De DEC BON valt onder de verantwoording van de hierboven genoemde vergunninghoudende instellingen.

De taken die deze DEC zich gesteld heeft is de vergunninghouders te adviseren over de voorgenomen praktisch onderwijskundige elementen, en het bediscussiëren van ethische en onderwijskundige vraagstukken betreffende het uitvoeren van dierkundige handelingen in het onderwijs in het algemeen. Deze DEC is goedgekeurd op 29 juli 1998 (Kenmerk GZB/VVB 983713). Dit besluit is gewijzigd en erkend in Dierexperimentencommissie Beroepsonderwijs Nederland. Het besluit is per 1 januari 2009 in werking getreden.

2. ALGEMENE GEDEELTE.

Aangezien onderwijs-elementen in het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs waarbij gebruik wordt gemaakt van levende dieren, vallen binnen de wet op de dierproeven en diensgevolge ook door een DEC moeten worden behandeld, hebben bovenstaande onderwijsinstellingen indertijd besloten gezamenlijk DEC BON in te stellen om hun dierexperimentele onderwijs te laten toetsen.

DEC BON hanteert de werkwijze dat de aangemelde onderwijsmodulen voor de volgende periode van een jaar worden besproken, waarna het advies aan de desbetreffende vergunninghoudende onderwijsinstellingen wordt uitgebracht. In principe wordt in iedere najaarsbijeenkomst ook een meer algemeen ethische vraagstelling bediscussieerd.

Voor alle duidelijkheid worden routinematige onderwijsmodulen waarin inhoudelijk niet noemenswaardig veranderingen zijn aangebracht, zoals wijziging ongerief of het aantal dieren, beoordeeld door de kleine commissie van de DEC. Zij doet over haar bevindingen van deze onderwijsmodulen en de gegeven adviezen melding in de eerstvolgende voltallige vergadering.

3. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE:

Functie	Deskundigheid	Arbeidsverhouding a, b, c, d, e en f	Betrokken bij dierproeven
Voorzitter (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Secretaris (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Vice voorz. (lid),	Ethiek	geen	neen
Penningm. (lid),	Dierproeven	b.	ja
Lid 5,	Alternatieven	geen	neen
Lid 6,	Dierproeven/Alternatieven/Ethiek	geen	ja
Lid 7,	Dierproeven	f.	ja
Lid 8,	Bescherming/proefdieren	geen	neen
Lid 9,	Geen	geen	neen

Art.14 (Adv.), Dierproeven/proefdieren
Art.14 (Adv.), Dierproeven/proefdieren

4. VERGADERINGEN

De Commissie vergaderde in 2011 twee keer voltallig en eenmaal Petit comité.

5. OVERZICHT VAN DE ONDERWIJSAANVRAGEN WAAROVER ADVIES IS UITGEBRACHT

AVANS Hogeschool, Breda

Nummer onderwijsplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 37	29	Positief	33	-	-	-	1 jaar	-
Plan 38	29	Positief	33	-	-	-	1 jaar	-

Hogeschool Rotterdam

Nummer onderwijsplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 39	29	Positief	18	-	-	-	1 jaar	-
Plan 40	29	Positief	33	-	-	-	1 jaar	-

AERES GROEP (Werkeenheid PTC+, Barneveld)

Nummer onderwijsplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 41	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 42	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 45	29	Positief	33	-	-	-	1 jaar	-
Plan 46	29	Positief	33	-	-	-	1 jaar	-

Hogeschool Utrecht, Utrecht

Nummer onderwijsplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 43	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 44	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

Van Hall Larenstein, Leeuwarden

Nummer onderwijsplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 47	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 48	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 49	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 50	29	VERVALT (2011)	-	-	-	-	-	Geen dierproef
Plan 34	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

Van sommige onderwijsplannen werd aan de docenten verzocht het protocol aan te passen en opnieuw in te dienen. Dit had te maken met wijzigingen van bijvoorbeeld het aantal dieren dat nodig was voor het practicum dan wel het ongerief waaraan de dieren werden blootgesteld.

6. SIGNALERING, REFLECTIE EN EVALUATIE

Training Anatomie:

Voor het verkrijgen van kennis over de bouw en de ligging van de organen en orgaanonderdelen wordt gebruik gemaakt van ratten en de muizen. De dieren worden voor aanvang van het practicum gedood door middel van CO₂ waterbottle system. Daar de dieren worden gedood voor aanvang van het practicum is het ongerief van de dieren gering/matig. Het goed leren prepareren voorkomt onnodig gebruik van dieren. Het is van zeer groot belang dat de studenten goed leren prepareren op dode dieren. Dit als voor bereiding op het practicum dierkundige experimentele technieken en voordat zij operaties uit gaan voeren op geanestheeserde dieren.

Voor studenten die later beroepsmatig proefdierkundig biotechnische handelingen gaan verrichten is dit practicum het van essentieel belang. Onder andere voor het verkrijgen van handvaardigheid in handelingen en ingrepen op het desbetreffende dier.

Voor aanvang van het practicum wordt gebruik gemaakt van enkele alternatieve methoden. Onder andere een computerprogramma over de anatomie van de rat en de muis en daarnaast maken de studenten gebruik van ongewervelde diertjes.

Bij elk van de behandelde onderwijsplannen wordt besproken of het leerdoel (verkrijgen van handvaardigheid soms in combinatie met cognitieve leerdoelen) voor de uitoefening van het beroep waarvoor wordt opgeleid nog legitiem is. Jaarlijks wordt besproken of de vormgeving van het onderwijs (technische uitvoering van de practica) door middel van aanpassingen zou kunnen leiden tot minder diergebruik/ongerief.

Door de DEC wordt onder andere getoetst op welke wijze de dieren worden gedood. Vervolgens wordt gekeken naar het maximum aantal dieren, dat nodig is voor het practicum de diersoort en of het surplusdieren zijn.

Knelpunten die in een bepaalde situatie zich zouden kunnen voordoen in dit practicum zijn tot op heden niet waargenomen. De DEC heeft over dit onderwijsplan een positief advies uitgebracht.

Verantwoord Diergebruik in Veldonderzoek:

Een onderdeel van het veldbiologisch onderzoek is het verkrijgen van ervaring met het vangen, hanteren en fixeren van dieren. Dit geldt in het bijzonder voor studenten die de studierichting Wildlife Management doen. Voor het practicum wordt gebruikt gemaakt van gedomesticeerde dieren. Deze dieren worden binnen de instelling gehuisvest en staan model voor het in het wild levende dieren.

Naast het verkrijgen van vaardigheid in het vangen en fixeren van de dieren leren de studenten een welzijncheck uit te voeren. Het doel is het leren van gezondheidskenmerken, als indicatie voor de gezondheid en welzijn van het dier.

Daarnaast leren de studenten materiaal aanbrengen bij deze dieren wat ook voor veldbiologisch onderzoek wordt gebruikt. Ook worden de dieren gewogen en worden er metingen in verband met het verkrijgen van biometrische gegevens als indicatie van de gezondheid en de conditie van de dieren. Het ongerief is gering/matig, dit geldt in het bijzonder voor het vangen van de dieren.

Er wordt gebruik gemaakt van een gedeeltelijk alternatief in de vorm van beeldmateriaal waarmee de studenten kunnen oefenen op de welzijnscheck en hoe bepaalde handelingen aan de dieren moeten worden uitgevoerd.

Het onderwijsplan wordt getoetst en beoordeeld op de wijze waarop het wordt uitgevoerd. Bij de afweging van dit onderwijsplan is rekening gehouden met het aantal benodigde dieren en het ingeschatte ongerief van de dieren.

Tot slot het betreft hier een nieuw onderwijsplan en de verwachting is dat er geen situaties zullen voordoen die een belemmering zouden kunnen zijn voor uitvoeren van dit onderwijsplan. De DEC heeft over dit onderwijsplan een positief advies uitgebracht.